

شیوازه کانی بهرزکردنهوهی توانستی بیرکاری

تویژینهوهیهکی تیورییه

م.امیر جواد کاظم راضی

بهرواری و مرگرتنی رزمههندی بآ اوکردنهوه: ۲۹/۷/۲۰۲۵

بهرواری و مرگرتنی تویژینهوه: ۱۸/۳/۲۰۲۵

پوخته:

ئهم تویژینهوهیه گرنگی بیرکاری و هک زانستیکی بنهرتی له ژیانی رۆژانهماندا دهکۆلئیهوه، که رۆلئیکی گرنگ دهگیریت له بواره زانستی و هونهرییه جیاوازهکاندا، بیرکاری زیاتره له کۆمهلیک ژماره و هاوکیشه؛ زمانیکی گشتگیره که له بواره جیاوازهکانی پیشکهموتندا بهکار دیت، له زانسته سروشتیهکان و ئهندازیارییهوه تا دهگاته هونهر، زۆریک له خویندکاران کیشهیان لهگهڵ فیربوونی بیرکاری هیه، ئهمهش کاریگری نهرینی لهسهر متمانه بهخۆبوون و توانای ئهنجامدانی ئهکادیمیایان دهیت. بۆیه ئهم تویژینهوهیه ئامانجی گهرانه بهدوای شیوازه و ریبازی نۆی بۆ فیرکردنی بیرکاری به شیوهیهکی کاریگر و بهروهپنهبردنی بیرکردنهوهی رهنهگرانه و چارهسهرکردنی کیشهکان لهنیو خویندکاراندا، تویژهران تویژینهوهیهکی گشتگیران لهسهر شیوازهکانی فیرکردنی بیرکاری ئهنجامدا که له قوتابخانهکاندا بهکاردههینرین، تیشکیان خسته سهر ریبازه مۆدیرن و داهینههکان. ئهمومون و بۆچوونی خویندکاران سهبارته به شیوازه جیاوازهکانی وانهوتنهوه شیکرانهوه، و کاریگری ئهم شیوازه له باشترکردنی تیگههستن و ئهنجامدان ههلسهنگیندرا. بۆ کۆکردنهوهی زانیاری پیویست له پرسیارنامه و چاوپیکهوتن لهگهڵ مامۆستایان و خویندکاران بهکارهینرا.

ئهنجامهکان دهریانخست که پلانئیکی پهرومدهیی بیرکراوهی باش بنهمای سهرکهوتنه له گههستن به ئامانجهکانی فیربوون. ههروهها نیشانیان دا که بهشداری چالاکانهیی خویندکاران له چالاکییه پهرومدهیهکان ئهمومونی فیربوونی بیرکاریان بهرز دهکاتهوه. ریبازه نۆیهکان یارمهتیدهروون له گۆرینی چاومروانییهکانی خویندکاران بۆ بیرکاری، ئهمهش بووه هوی باشترکردنی ئاستی کارکردن. ههروهها ئهنجامهکان جهختیان لهسهر گرنگی ههلسهنگاندنی بهردهوام کردهوه و هک ئامرازیک بۆ دهستنیشانکردنی پنداویستیه تایبهتهکانی خویندکاران و پیتشکەشکردنی پشتیوانی گونجاو. تویژینهوهکه پهیهههندییهکی ئهرینی له نیوان مامۆستایان و خویندکاراندا نیشان دا، که بهشداری کردوه له پهرومدهکردنی ژینگهیهکی فیربوونی پالپشت و هاندەر.

ئهنجامی ئهم تویژینهوهیه جهخت لهسهر پیویستی پهرومپدانی شیوازهکانی فیرکردنی بیرکاری دهکاتهوه بۆ دابینکردنی پنداویستیهکانی خویندکاران و بهرزکردنهوهی متمانه بهخۆبوونیان، ئهمهش بهشداره له باشترکردنی ئاستی ئهکادیمیایان و بههیزکردنی پنگهیی بیرکاری و هک زانستیکی بنهرتی له پهرومدهدا.

میتودی تویژینهوه: بیرکاری بابتهیکی جهوهرییه که پهه به بیرکردنهوهی لۆژیکی و توانای چارهسهرکردنی کیشه و لئهاتوویی شیکاری دهات. بهلام فیرکردنی بیرکاری به شیوهیهکی کاریگر دهتوانیت چالاک بیت بههوی جیاوازی له شیوازه

و تواناکی فیربونی خویندکاران ، بۆ ئەوەی بیرکاری زیاتر تیگەبیشن و سەرنجراکێش بێت، پەروەردەکاران چەندین شیوازی و انەوتنەوه بەکار دەهێنن هەر شیوازیەک خالە بەهێزەکانی خۆی هەیه و بە پشتبەستن بە بابەت و تەمەنی خویندکاران و ئامانجەکانی فیربونی هەلەدەبژێردرێت ئەم وتارە باس لە چەندین شیوازی فیرکردنی بیرکاری دەکات کە بە شیوەیهکی بەرفراوان بەکار هێنراون. بۆیه ئەم توێژینەوه مێتۆدی شیکاری بەکار هاتوو

و شەهێ سەرەکی: پەروەردەهێ بیرکاری، شیوازی فیرکردنی داھینەرانه، پێشخستنی بیرکردنەوهی رەخنەگرانه.

پیشەکی

بیرکاری، لە زانسته بنچینەکانیدا رۆلێکی گەرنگ لە ژیاوماندا هەیه. ئەمە تەنها کۆمەڵە ژمارە و هاوکێشه کان نییه، بەلکو زمانی جیھانیە کە لە جۆرە بەرزکردنەوهکاندا بەکار دەهێنرێت، لە سەرەتای زانسته نەتورەکان و ئەندازە، تا ئەوەی بەرزکردنەوهی ئیشکراوی و هونەر. زۆرینە خویندکاران لە فیربونی و بەرزکردنەوهی فیرکار بیهکان بیرکاری کێشهیان هەیه، کە ئەمە بەرزکردنەوهی پزیشکی و باوەری بەرزکردنەوهی خۆیان بەرز دەکات. بۆیه، بەرزکردنەوهی ریاضیات پێویستە بۆ پەرەپێدانی دیدی رە خە گرانه و چارەسەرکردنی کێشهکان. ئامانجی ئەم توێژینەوهیە بەرزکردنەوهی شیوه جۆر و شیوهکان بەرزکردنەوهی بیرکاری لەلایەن قوتابیاندا پشکنین، بە تاییبەتیدا سەرچاوه جۆر و شیوه فیرکار بیه نوێکان(). (العلی، أحمد، 2020، ل 45)

بەشی یە کە م: تیۆرینامە

باسی یە کە م:

۱-۱: چە مکی بەرزکردنەوهی بیرکاری

چە مکی "بەرزکردنەوهی بیرکاری" لە زانسته نوێکانیدا بەرزە کەسایەتیەکی گەرنگە. ئەم چە مکی بەرزکردنەوهیە توانای فیرکردن و بەرزکردنەوهی مافەکان بیرکاری بۆ شیوەیهکی کارامەند پێویستە، کە ئەمە بە شیوەیهکی گەرنگ بەرزکردنەوهی دیدی رە خە گرانه و چارەسەرکردنی کێشهکان لەلایەن خویندکاراندا پێشکەش دەکات. بەرزکردنەوهی ئیشکراوی بیرکاری پێویست بە بەکاربردنی شیوه جۆر و شیوه فیرکار بیه نوێکان، کە تەنیشت فیربونی چالاک، تە کەنەلۆژیا فیرکاری، و پێوهندیە کۆمەلایەتیە کاندایەکاندا (محمد، سارە 2019، 30).

هەر وهه رۆلی ماموستا لەم بوارەدا زۆر گەرنگە، چونکە پێویستە بەرزکردن و پشتیوانی بەرزکردنەوهی قوتابیان بۆ پاراستنی کێشهکان کە دەتوانن لێی بەرز بن، لەلایەن ئەم توێژینەوهدا، ئامانجی ئیشکراوی شیوه جۆر و شیوهکان بەرزکردنەوهی ریاضیات پشکنین، بە تاییبەتیدا سەرچاوهی ئەم مافانە لە ژبان و کارگیری.

۱-۱-۱: پیناسە ی بەرزکردنەوهی بیرکاری:

بهرزکردنهوهی بیرکاری، پرۆسهی پهرسهندنێ فیزیکاری بیرکاریه کانه که له رووی تیگه یشتن و پیشکهرتنهوهی پێداویستییهکان و فهرمییه کان کار دهکات. نامانجی ئهم پرۆسهیه بهرزکردنهوهی توانای چارهسهرکردنی کێشهکانی بیرکاری و شیکردنی داتاگان و بهکاربردنی بیرکاری له ناو جۆره جۆره بواریهکان وهک زانست، ئهندازه، و ئیشکراوی داراییهکانه (3) (القحطانی، یوسف، 2021، ل20).

۲-۱-۱ : گرنگی بهرزکردنهوهی بیرکاری له فیزیکاری

بیرکاری له فیزیکاری بهرزترین بنچینهیهکانه، چونکه رۆلێکی سههرکی له پهرسهندنێ دیدی رخنه گرانه و چالاکی له خویندکاران بازی دهکات. بهرزکردنهوهی مافهکان بیرکاری یارمهتیدهوه بۆ قوتابیان بۆ تیگه یشتن به جیهانی ئیشکراوی خۆیان، چونکه بیرکاری له زانیاری جیاوازدا وهگرتن و بهکاربردنی نووسین و ههنگاوهمان له زانیارییهکان که پێویسته (4) (حسن، لیلی، 2018، 55).

ههروهها، فیزیبوونی بیرکاری یارمهتیدهوه بۆ توانایی چارهسهرکردنی کێشهکان و بهرزکردنهوهی بهرزکردن لهسهر داتاو پیشکنینی دروست. ههروهها بیرکاری پشتیوانی دهکات له توانایی فکری لوژیکی و ریکخراوی، که ئهمه پێویسته له ژبانی روونی و کارگیری (5) (الزهرا، کمال، 2022، 15). له کاتی ئیشکراوی نوێدا، پێویسته کهسایهتی له مافهکان بیرکاری بهرز بکریته، چونکه زۆرینهی کاره کان پهيوهندیدار به چالاکی کۆمه لایهتی و داتاگان کۆمه لایهتی. له بهر ئهمه، بهرزکردنهوهی مافهکان بیرکاری به شێوهیهکی گرنگی پێویست بۆ فیزیکاری نوێ و پێویست دهییت له پلانی پرۆگرام فیزیکاری بهرز بکریته (6) (السعيد، نجلاء، 2020، ل40).

۳-۱-۱ : نامانجه گشتییهکانی بهرزکردنهوهی بیرکاری

۱ - بهرزکردنهوهی تیگه یشتنی بیرکاریه : نامانجی بهرزکردنهوهی بیرکاری ئهوهیه که تیگه یشتنی ژور و بالا پێداویستییه بیرکاریه بنچینهکان بهرز بکات، که ئهمه یارمهتیدهوات بۆ قوتابیان بهرزکردنهوهی بنچینهی زانیارییهکان.

ب - پهرسهندنێ توانای چارهسهرکردنی کێشهکان: پرۆگرامهکه نامانجی پهرسهندنێ توانای فکری ناوچهی و خلاقێ له قوتابیاندا ههیه له رووی پیشکهرکردنی چالاکیه بیرکاریه جیاوازمکان.

ج - بهرزکردنهوهی فکری لوژیکی : بهرزکردنهوهی بیرکاری فهرمیاندن به بهکاربردنی فکری منطقی و تحلیلی له جۆریکی جیاوازدا، که یارمهتیدهوات بۆ گرتنی بهرپرسیاری نیشانی.

د - بهرزکردنهوهی بهکاربردنی بیرکاری له ژبانیکی روونی: نامانجی ئهمه ئهوهیه که چۆنیهتی بهکاربردنی بیرکاری له ژبانیکی روونی نیشانی بکریته، که ئهمه دافعی خویندکاران بهرز دهکات بۆ فیزیبوونی ئهمه.

ه - پهرسهندنێ توانای هاوبهشی: کارکردنی گروپی له چارهسهرکردنی کێشهکان بیرکاری یارمهتیدهوات بهرزکردنهوهی توانای پهيوهندیدانی و کارکردنی گروپی لهنیوان خویندکاران.

و- ئامادکردنی خویندکاران بۆ جالاکیه کانی پشویی : بهرزکردنهمی بیرکاری یارمهتیدهوات بۆ ئامادکردنی خویندکاران بۆ پنداویستی بازاری کار، چونکه زۆرینهی کاره کان پیوستیان به توانای بیرکاری نوئ و پهڕهپندراوی ههمن (7) (العمری، طارق، 2019، ل 40)

1-1-4 : شیوه نووسینی کلاسی له فهرمیاندنی بیرکاری

شیوهکانی کهوتنهوهیی له فیرکاری بیرکاریدا له شیوهیهکی کوردی بهرزکراوه بهرزترین رووتی فیرکارییهکانه که خویندنگه کان بهرز بووه له بهرزبوونی چهند سال. ئهم شیوهکانه پهڕهپندیدار به کۆمهلهنگهکان، پهڕهپندیداری، و چالاکای تاییهتی بهرزکراوی بهرز بوو و پشتیوانی له فیربوونی زانیاری بهرز نهما. ههڕچهند ئهم شیوهکانه له چهند کاتدا کارامهدی تاییهتی بهرز بووه وه، بهلام له کاتی نویدا بهرز بوو نی ئهم شیوهکانه له نووسین و پشکنینی زانیاری نوئ و کۆمهلایهتی بهرز بووه وه. بهرزبوونی تیکهلهلۆژیا و دابینکردنی شیوهکان نوئ پیوست دهبیست بهرز بکریت بۆ ئهم شیوهکانه و پشتیوانی له فیربوونی تاییهت و چالاکای بهرز بکات (8) (الشمري، فاطمة، 2021، ل 65).

1-1-5 : فیرکاری پهڕهپندیدار به کتیب

فیرکاری پهڕهپندیدار به کتیب شیوهیهکی فیرکارییه که به شیوهیهکی سهڕمکی لهسهڕ بهکارهینانی کتیبهکان بهرزکراوه. ئهم شیوهیه له پشکوهوتنی زانیاری و زانیارییهکان بهرز دهکات له رووی پنداویستی فیرکارییهکان، که له کاتی فیرکارییهکاندا، فیرکار بهرز بوو بهرزکراوی زانیارییهکان و پشکنینی زانیارییهکان.

بهرزبوونی ئهم شیوهیه، زۆر کات بهرز بوو بهرزکراوی زانیاری و کۆمهلایهتی بهرز بوو، بهلام له کاتی نویدا ئهم شیوهیه له پشکنینی زانیاری نوئ و کۆمهلایهتی بهرز بوو. بهرزبوونی تیکهلهلۆژیا و دابینکردنی شیوهکان نوئ پیوست دهبیست بهرز بکریت بۆ ئهم شیوهکانه و پشتیوانی له فیربوونی تاییهت و چالاکای بهرز بکات (9) (السعيدی، هالة، 2020، ل 45).

1-1-6 : فیرکاری و شیوهکانه کۆن

یهک له شیوهکان فیرکاری کۆنه، که لهسهڕ پشکوهوتنی زانیاری له رووی فیرکار بهرزکراوه بهرز دهکات. له ئهم شیوهیهدا، فیرکار زانیارییهکان و مافهکان بهرز دهکات به شیوهیهکی روونی بۆ فیرکارییهکان. ئهم شیوهیه فیرکار بهرز دهکات لهسهڕ پشکوهوتنی زانیاری بهرزکراوی زانیارییهکان و پشکنینی زانیارییهکان.

بهرزبوونی ئهم شیوهیه، زۆر کات بهرز بوو بهرزکراوی زانیاری و کۆمهلایهتی بهرز بوو، بهلام له کاتی نویدا ئهم شیوهیه له پشکنینی زانیاری نوئ و کۆمهلایهتی بهرز بوو. بهرزبوونی تیکهلهلۆژیا و دابینکردنی شیوهکان نوئ پیوست دهبیست بهرز بکریت بۆ ئهم شیوهکانه و پشتیوانی له فیربوونی تاییهت و چالاکای بهرز بکات. (10) (العبدالله، رنا، 2019، ل 20-35).

1-1-7 : نرخه پهڕهپندیدانی شیوهکان کۆن

نرخه پهمه‌ندیدانی شیوه‌مان کۆن له فیرکاری دا زۆر گرنگه بۆ تیگه‌یشتنی جونیه تی ئەم رووبهره له گه‌یشتن به‌رزبوونی نامانجی فیرکاری. شیوه‌مان کۆنن وه‌ک فیربوونی نیشانی زانیاری له فهرمیسه‌که‌ر به‌رز ده‌کات به‌رز به‌رزکراوی زانیاری به‌رز ده‌کات. هه‌رچند ئەم شیوه‌یه له چهند بارودوخیکی تاییه‌تی دا به‌رز بوو، به‌لام هه‌ندیک کیشیه‌کی ئاشکرا هه‌یه.

یه‌ک له نامازمان شیوه‌مان کۆن ئەوه‌یه که زۆربار ده‌توانن به‌رزبوونی پهمه‌ندیدانی فیرکارو فیرکاران به‌رز بکه‌ن. زۆربار فیرکاران ته‌نها شتیکی به‌رز ده‌ستپێکه‌ن، ئەمه ده‌توانیت که‌مکردن له چانسه‌کانی پهمه‌ندیدان و نیشتی نووسراو به‌رز بکات. ئەمه ده‌توانیت به‌رزبوونی تیگه‌یشتن و پاراستنی زانیاری به‌رز بکات (11) (الجهني، مريم، 2021، ل 30).

به‌رزبوونی شیوه‌مان کۆن له تیگه‌یشتن به‌رز ده‌کات له تاقیکردنه‌وه و پشکنینی زانیاری نوێ و چالاکی به‌رز بکات. له کاتی نویدا، پێویسته شیوه‌مان نوێ و شیوه‌مان نوێی فیرکاری به‌رز بکرت بۆ گرتنی ئەم شیوه‌مان و پشتیوانی له فیربوونی تاییه‌ت و چالاکی به‌رز بکات.

بۆیه، پێویسته نرخه پهمه‌ندیدانی شیوه‌مان کۆن به شیوه‌یه‌کی رووداو بکرت، به شیوه‌یه‌کی پشتیوانی له‌لایه‌ن فهرمیسه‌که‌ر و فیرکاران به‌رز بکات و توانایی ئەم شیوه‌یه له‌لایه‌ن فیرکاری و چالاکی به‌رز بکات (12) (الزهراني، سعاد، 2020، ل 40).

١-٢-٢ باسی دووه‌م: رینگاکانی نوێی فیربوونی بیرکاری

بیرکاری له زانسته بنچینه‌کانه که رۆلێکی گرنگ له په‌رسه‌ندنی توانای فکری ناوچه‌ی وشیکاری له خۆبندکاراندا ده‌به‌خشیت. له کاتی نویدا، رینگاکانی فیربوونی بیرکاری گۆرانکاری زۆری پهمه‌ندیدا به په‌رهمیدانی تیکنه‌لۆژی و گۆرانکاری پێویستی خۆبندکاران. نامانجی رینگاکانی نوێ ئەوه‌یه که فیربوونی بیرکاری به‌رزتر و گونجاوتر بۆ پێویستی خۆبندکاران بکرت، له رووی به‌کاربردنی تیکنه‌لۆژی نوێ وه‌ک به‌رنامه زانیاریه‌کان، یارییه زانیاریه‌کان، و پلاتفۆرمه ئەلیکترۆنییه‌کان.

هه‌ر وه‌کو ئەم رینگانه به‌رزکردنه‌وه‌ی تینه‌ گه‌ یشتی ژورو بۆ بنچینه‌ی چه‌ مکه‌ بیرکاریه‌ کان له پیناو پاراستنی سه‌رنجیان، که یارمه‌تیه‌دات بۆ خۆبندکاران به‌رزکردنه‌وه‌ی ئەو شتانه‌ی که فیری کردوه‌ن له کاتی ژیان. هه‌روا ده‌توانیت ئەم رینگانه له فیربوونی هاوبه‌شی به‌رز بکات، که له‌م شیوه‌یه خۆبندکاران به شتیکی نوێ چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌کان کارده‌که‌ن، که ئەمه به‌رزکردنه‌وه‌ی توانای پهمه‌ندیدانی و کارکردنی گروپی ده‌کات. له‌لایه‌ن ئەم رینگاکانه‌وه، مامۆستایان ده‌توانن قوتابیان پشکنینی به‌رز بکه‌ن و پالنه‌ ریان به‌رز بکه‌ن بۆ فیربوونی بیرکاری، که ئەمه به‌رزکردنه‌وه‌ی ئەنجامه‌ زانیاریه‌کان به شیوه‌ی گونجاوی ده‌بیت (13) (العتيبي، عائشة، 2022، ل 20)

١-٢-١ : فیرکاری، چالاکی و پهمه‌ندیدانی به شیوه‌یه‌کی فه‌رمی

فیرکاری به‌رزمانه‌یه که پهمه‌ندیدانی نیشانی به‌رز ده‌کات له نیوان فیرکار و فیرکاران. چالاکی و پهمه‌ندیدانی فه‌رمی یه‌ک له به‌رزمانه‌یه‌ تاییه‌تی به‌رز ده‌کات به‌رزبوونی تاقیکردنه‌وه‌ی فیرکاری. کاتیکی فیرکاران له فیرکاری دا چالاکی به‌رز بکه‌ن، ئەوه به‌رز ده‌کات که به‌رزبوونی زانیاری و به‌رزبوونی ئەم زانیاریان له پهمه‌ندیدانی نویدا.

چالاکیه تیکچوانهکان و شیوهکان پهیوهندیانی فهرمی نیشانی بهرز دهکات و زانیاری بهرز دهکات. ئەم شیوهیه لهگهڵ پشکنینی زانیاری نوێ و شیوهی نوێی فێرکاری بهرز دهکات. لهلایهن ئیشکراوی گروپی و پشکنینی زانیاری نوێ، ئەم شیوهیه دهتوانیت بهرزبوونی بهرز بکات.

بهرزبوونی چالاکي و پهیوهندیانی فهرمی بهرز دهکات لهلایهن فێرکاران و به شیوهی نوێی فێرکاری بهرز دهکات. بۆیه، پتویسته چالاکي و پهیوهندیانی فهرمی له فێرکاری دا بگوازاین بۆ گرتنی ئەم شیوهیه و بهرزبوونی زانیاری نوێ بهرز بکات (14) (البلوشي، سالم، 2019، 30-45)

٢-٢-١ : بهکاربردنی تهکنهلوجیا له فێربوونی بیرکاریدا:

تهکنهلوجیا بهرزترین نامرازه له بهرهوینیشکمهوتنی فێربوون، که یارمهتیدههات بهرزکردنهوهی شیوهکانی فێربوون و ئەنجامدانی پرۆسهی فێربوون بهرزتر و پهیوهندیارتر بکرنیت. له نێوان بهکاربردنهکاندا، بهرنامه زانیارییهکان و بهرنامه تایبتهی فێربوونی زۆر گرنگن.

١- بهرنامه زانیارییهکان:

بهرنامه زانیارییهکان گروپی بهرنامهکانن که نامانجی فێربوونی پهڕهپیدانی پشکمهوتنه. ئەم بهرنامه دهتوانن پشکنینی نیشانی بکهن، یارییه زانیارییهکان و پلاتفۆرمه فێربوونی پهیوهندیار. ئەم بهرنامه یارمهتیدهن بهرزکردنهوهی تیگه شنتی خویندکاران لهلایهن شیوهی ئە زمونکاری و پهیوهندیاری. ههروهها بهرزکردنهوهی نامراز بۆ مامۆستایان بۆ پشکنینی پهڕهپیدانی خویندکاران و شیکاری کارکردنیان.

ب- بهرنامه ی تایبتهی فێربوون:

بهرنامه ی تایبتهی فێربوون به شی ناتوانراوی فێربوونی نوێی نووسراوی زۆر گرنگن. ئەم بهرنامه لهئێوان شتانی جیاوازا پرن، له سههرتای بیرکاری و زانست و تا زمان و هونهر. ئەم بهرنامه یارمهتی دهن خویندکاران فێربوون له هه کات و له هه شوین، که ئەمه بهرزکردنهوهی خودبهزاییان و زیادکردنی هاندانیان بۆ فێربوونی دهکات. ههروا زۆر بهرنامهکان تایبتهت به شتاندن لهلایهن مامۆستایان و هاوبهشانی فێربوونی، که ئەمه بهرزکردنهوهی ئە زمونی شیوهی هاوبهشی دهکات.

به کورتی، تیکنهلوژی یارمهتیدهن بهرزکردنهوهی کۆ Quality of Education لهلایهن پشکنینی نامراز و چالاکي نوێکان که فێربوونی زۆر خوشگوزار و کارامد دهکات (15) (الحربي، نوره، 2021، ل 35)

1- فێرکاری پهیوهندیانی لهسهه پرۆژهکان:

فێرکاری پهیوهندیانی لهسهه پرۆژهکان، شیوهیهکی فێرکارییه که سهراوهی فێرکاران له پرۆژهکانهوهی که پهیوهندیانی بهرز دهکات، بهرزبوونی بهرز و زانیاری نوێی فێرکاری. ئەم شیوهیه فێرکاران روونی بهرز دهکات و زانیاری نوێ له شیوهیهکی جیاوازا بهرز دهکات.

بهرزکردنهوهی ماددهکان، دهوانریت بهرزکردنهوهی شیوهکان و پهوهندیانی نووسراوی ماددهکان له شیوهی زۆر شیواوی بهرز بکات. ئەمه به شیوهی نوێ و بهرزتر له فیربوونی شیوهکان و بهرزکردنهوهی فیربوونی ماددهکان بهرز دکات (20). (العسیری، سامی، 2022، ل 15)

۲-۲ باسی دووهم:

۱-۲-۲: رۆلی ماموستا له بهرزکردنهوهی توانستی بیرکاری

ماموستا بهرزترین بنچینهی فەرمیاندنی بیرکاریه، که رۆلی گرنگی له پهوهندیانی فیربوونی خویندکاران بهرز دکات. رۆلی ماموستا له نێوان قوتابیاندا پیشکەوتن و پشتیوانی له فیربوونی ماددهکان و ههولدان بهرزکردنهوهی فکری خویندکاران و چاکسازی کێشهکانه.

پێویسته ماموستا توانای بهکاربردنی شیوهکاری فەرمیاندنی جیاواز بهرز بکات که پێویستی خویندکاران جیاوازی بهرز دکات. له رووداویکی فەرمیاندنی پهوهندیانی نووسراوی شیوهکان، ماموستا دهوانریت بهرزکردنهوهی پهوهندیانی خویندکاران بهرز بکات و پشتیوانی له ههولدان و پهوهندیانی ماددهی فیربوونی بکات. ههروهها، ماموستا پێویسته نمونهی باش و بهرز بیت، که ئەمه له پهوهندیانی بهرزکردنهوهی بهرزکردنهوهی قوتابیان و دابینکردنی بهرزکردنهوهی فەم و توانا له خۆیاندا یارمهتیدا. (21) (القحطانی، میساء، 2022، ل 10)

۲-۲-۲: تاییهتیهندیهکانی فیرکاری سهرکهوتوانه له فیربوونی بیرکاری

کهسایهتی فیرکار سهرکهوتوانه له فیرکاری بیرکاری یهک له فاکنه ره گرنگهکانه که سهرکهوتنی فیرکاران له تیگههشتن و فیرکردنی شیوهکان ریاضیات بهرز دکات. له خواروهه چهند تاییهتیهندی نیشانی دهکات که فیرکار سهرکهوتوانه له ئەم بوارهدا پێویسته:

1. زانیاری به رز: پێویسته فیرکار زانیاری زۆر به رز وه ربگریت .
2. توانایی پهوهندیان: پێویسته فیرکار تاییهتیهندی پهوهندیانی کارامه ههبت، که ئەمه یارمهتیدری پهوهندیانی زانیاری به شیوهی زۆر روون و ساده و هاوبهشکاری نیشانی دهکات.
3. نارامگری: فیرکار پێویسته نارامگری ههبت کاتیک لهگهڵ فیرکارانی کهمبودی تیگههشتن به بهرکاری کاردهکات، که ئەمه یارمهتیدر دروستکردنی ئیسی فیرکاری نیشانی دهکات.
4. پشتیوانی: پێویسته فیرکار توانایی پشتیوانی فیرکاران و هاندن به بیری رخنه گرانه و چالاککی ههبت، که ئەمه پشتیوانی دهکات له زۆرکردنی ئاره زوی فیرکاران بو فەرکاری .
5. گۆرینی و جیاوازی: فیرکار پێویسته جیاواز و توانایی گۆرینی شیوهکان و شیوهی فیرکاری خۆی ههبت پاشان لهپشتوانی خزمهتگوزاریی فیرکارانی جیاواز.

6. پشکینی بەرز: پێویستە فێرکار هەمیشە کارکردنی فێرکاران پشکینی بکات، و ئەم پشکینیانە بەرز بکات بۆ رادەستی فێرکاری و چاککردنی شیوەکان.

7. بە کارکردنی تیکنەلۆژیا: فێرکار پێویستە زانیاری لەسەر ئامراز و تیکنەلۆژی نوێ هەبێت کە دەتوانن یارمەتیدەن لەپشکینی بیرکاری، وەک بەرنامە فێرکاری و یاری (22) (العی، أحمد، 2020، ل60).

۲-۲-۳: فێرکاری و پەرەسەندنی پەڕەسەندنی فێرکاران

فێرکاری و پەرەسەندنی پەڕەسەندنی فێرکاران یەک لە بەرزترین پارامەترەکانە کە لە رووی بەرزکردنەوەی چوێنە تی فێرکاری کاردەکات. ئامانجی ئەم جۆرە فێرکارییە پەرەپێدانی توانایی فێرکاران و پڕکردنەوەی بەرزکردنەوەی نوێی کە یارمەتیدەری فێرکاران لە شیوەی گۆڕین و پێویستی فێرکاران بەرز دەکات. لە خوارمۆه چەند نکتەیی گرنگ لەسەر ئەم بابەتە:

1. بەرزکردنەوەی توانایی فێرکاری: فێرکاری هە لیکە بەرز دەدات بۆ فێرکاران بۆ پەرەپێدانی توانایی فێرکارییان، کە ئەمە بەرزکردنەوەی شیوەکان فێرکاری و پێشکەشکردنی ناوەرۆکی فێرکاری زیاتر کارامە دەکات.

2. گۆڕینی بەرزکردن: پەرەسەندنی پەڕەسەندنی یارمەتیدەری فێرکاران لە گۆڕینی بەرزکردن لە سەر ناوچە فێرکاری و تیکنەلۆژی، کە ئەمە فێرکاران بەرز دەکات بۆ پێشکەشکردنی پێویستی فێرکاران.

3. پشتیوانی هەستیار: لەلایەن فێرکاری پیاو و زانستدار، فێرکاران هەستیار و بەرز دەبن لە توانایی خۆیان، کە ئەمە بە شیوەی باشی لە کارکردنی فێرکاران لەم شتانداندا نیشانی دەدات.

4. پاشکەوتی تاقیکردن: هە لی فێرکاری بەرز دەدات بۆ فێرکاران بۆ پاشکەوتنی تاقیکردن و پاشکەوتنی زانیاری لەگەڵ هاوکارانی خۆیان، کە ئەمە یارمەتیدەن لە دروستکردنی ئیشتی فێرکاری پەنابەر و پاشکەوتنی.

5. بەرزکردنەوەی ئەنجامە نووسراو: توخمین کردووەتەو کە فێرکارانی کە لەلایەن بەرنامە پەرەپێدانی پەرەپێداندان بەشدارن، زۆر بە شتانی باشتر لەم شتانداندا نیشانی دەدات، کە ئەمە یارمەتیدەن لەپشکینی کارکردنی زانستی گشتی. (23) (محمد، سارة، 2019، ل30)

۲-۲-۴: چۆنیەتی هەولێدانی بەرزکردنەوەی خۆبەکاران بۆ فێربوونی بیرکاری

هەولێدان بەرزکردنەوەی خۆبەکاران بۆ فێربوونی بیرکاری پێویستە بە بەکاربردنی شیوەکارە جیاوازمەکان کە ماددەکە زۆر پێشکەش و پێویست بکات. لەخوارمۆه هەندیک شیوەی کارامە هەیه:

1. پەڕەسەندنی بیرکاری بە ژیانە: پێویستە مامۆستا روون بکات چۆن دەتوانرێت بیرکاری لە ژیانە بەکاربیریت، وەکو کرینی کرین، پێخستنی خواردن، یان هەتا لە یارییەکاندا. ئەمە یارمەتیدەدات خۆبەکاران بەرزکردنەوەی بە های بیرکاری ببینن.

2. بهکاربردنی تیکنهلوژیا: دهتوانریت بهرنامه فهرمیاندن و یارییه ئه لیکترۆنییهکان بهکاربیرین که یارمهتیدهن له فیربوونی بیرکاری به شیوهی باش و پهیوهندیار.

3. همرزاندن بهرزکردنهوی کاری گروب: کار کردن به چالاکی تاییهتی که لیرهدا قوتابیان لهگهل هه مواندا کار دهکهن بۆ چاکسازی کیشه ی پرکاری، ئههه ئهه روحی هاوبهشکاری پهههپیده و فیربوونی زۆر خوش دهکات.

4. پیشکەشکردنی پاداشت: پیشکەشکردنی پاداشی زۆر کهم و وهک پیشکەوتننامه یان نمره زیاتر دهتوانریت همرزاندن بهرزکردنهوی قوتابیان بۆ هاندانی زۆر توندی له فیربوونی بیرکاری.

5. پیشکەشکردنی چالاکی: پیشکەشکردنی کیشه ی بیرکاری گرانبه ها به شیوهی پیشکەوتنی نووسراوی دهتوانریت خویندکاران همرزاندن بهرزکردنهوی بیروکه و چاکسازی توانا بکات.

6. پارتهی کردن بهرزکردنهویکان: پیویسته بهرزکردنهوی خویندکاران همرچند کهم بکریته پارتهی بکات، ئههه یارمهتیدهن بهرزکردنهوی باوه ری خویندکاران به خویان و همرزاندن بهرزکردنهوی فیربوونی بکات.

بهشی سییهه: باسی یهکهه:

۱-۳: نه و ناله نگاپانه ی که رووبه روی به رز کردنه وه ی توانستهی بیرکاری ده بیته وه:

بیرکاری له زانیاریه بنچینهیهکاندا پهیوهندیاره و رۆلی گرنگی له پههپیدانی زانیاریی بشری دهبیته. بهلام، بهرزکردنهوی بیرکاری زۆر چالاکی ههیه که پیش ئههجام دهکات. له نیوان ئهه چالاکیانه، کهمبودی سههراوهی فیرکاری گونجاو، بهرزبوونی ئیشکراوی ههستیاری له بهرنامه فیرکاری، و کهمبودی فهرمی فیرکاران دهنرابن. ههروهها چالاکیه کۆمه لایهتی و فه رهه نگی ههیه که لهسهه شیوهی وتارکردنی تاقیکردنهوی تاقیکرنه وه، که ئهه شتانه ی دابین دهکات بهرزبوونی بهرزکردنهوه و پهیوهندیانی بهرزکردن. (24) (العسیری، سامی، 2022، ل 30)

۱-۱-۳: کهمبودی سههراوه فیرکاری

کهمبودی سههراوهی فیرکاریه و یهکێکه له چالاکیه گرنگهکانه که پیش ئههجامهکان له فیرکاری گونجاو بهرز دهبیته، بهلکو له بیرکاری. ئهه سههراوهیه گشتگیر دهکات کتیهه فیرکارییهکان، نامرازه فیرکارییهکان، تیکنهلوژیا، و شوینه فیرکارییه گونجاوهکان. کاتیک ئهه سههراوهیه نهبیته یان کهمبودی ههبیته، بهرز بوونی زانیاری بهرز دهبیته بهرزکردنهوی زانیاری و فهرمی فیرکاران زۆر کهمبودی ههبیته، که ئههه لهسهه فهرمی فیرکاری بهرز دهبیته و بهرزکردنهوی فهرمی فیرکاران بهرز دهبیته. ههروهها کهمبودی سههراوه دهتوانیته به شیوهیهکی دور کراوه سههراوه چانسه فیرکاری له نیوان ههه شوینیکی جیاوازا بهرز بکا، کاتیک شوینه کهمپهه یان هه ژاری له کهمبودی پشتیوانی و پارهدا بهرز دهبیته بهرزکردن. (25) (حسن، لیلی، 2018، ل 70)

۲-۱-۳: پهیوهندیانی گۆرانکاری له لایهه مامۆستاو قوتابیان

پهيوهندیدانی گۆرانکاری پهیدیهیکی زۆر بلاوه له زۆر بوارمکان، له نیوانیان پهيوهندیدانی فەرمیاندنیش. مامۆستاو قوتابیان کاتیک زۆر جار به شیوهیکی ناپه سه ند له شته نوئییهکان که له سیستمی فەرمیاندن دا جیبهجی دهبیته، ههروهها له باره ی بهرنامه فەرمیاندن، شیوهی فەرمیاندن یان بهکاربردنی تیکنهلوژییا.

۳-۱-۳ : هۆکارهکان بو پهيوهندیدانی گۆرانکاری

1. ترس له نه زانراو (نه ناسراو) : مامۆستاو قوتابیان دهتوانن بهرزکردنهوهی ناتوانی خویان له گۆرانکاری نوئییهکان، که ئەمه دهتوانیته بهرزکردنهوهی ئەم گۆرانکاریانه بکات.
2. پرزگاربون له پرووتین : زۆر جار کەس له نیشتمانی خویاندا دابنیشیته و رووتینی پێشین بهرزکردنهوهی نوئی کەمتر بهرز دهکات.
3. کەمبودی تیگهیشتن: ئەگەر سوڤه کان و پێویستی گۆرانکاری بهرز نهیته، مامۆستاو قوتابیان دهتوانن گۆرانکاری بهرز بکەن بهرز بوونی تیگهیشتن.
4. کەمبودی پشتیوانی: مامۆستاو خویندکاران پێویست به پشتیوانی و راهینان له کاتی گۆرانکاری. کەمبودی ئەم پشتیوانیانه دهتوانیته بهرزکردنهوهی گۆرانکاری بکات.

۳-۱-۴ : شیوهی چالاکي له پهيوهندیدانی گۆرانکاری

1. پهيوهندیدانی کارامه : پێویسته بهرپهههرایهتی فەرمیاندن پهيوهندیدانی زانیاری بهرز بکات لهباره ی هۆکار و سوڤه کانی گۆرانکاری، و مامۆستاو قوتابیان له پرۆسهی بهردەم بکرین.
2. پێشکەشکردنی فەرمیاندن و پشتیوانی: پێشکەشکردنی فەرمیاندنی گونجاو بو مامۆستاو قوتابیان یارمەتیدەن بهرزکردنهوهی گۆرانکاری به شیوهی ئاسانتر.
3. ئاسانکاری بهرزکردنهوه: ئاسانکاری و پارتیدانی هههوان له پرۆسهی گۆرانکاری شتیکی تاییهت به شتیکی تاییهت دهکات.
4. پێشکەشکردنی پاداشت: پێشکەشکردنی پاداشت یان هاندان زور بهرز دهکات کاتیک مامۆستاو خویندکارانی کەمتر گۆرانکاری بهرز دهکەن ئەمه دهتوانیته کەلکانی تر توانستی بهرزکردن بهرز بکات (26) (محمد، ساره، 2019، ل 30).

۳-۱-۵ : فەرمی نیوان نازناوی و بهرزکردنهوه

فەرمی نیوان نازناوی و بهرزکردنهوه یهک له کێشهکانه گرنهگهکانه که پێش هههدهی بواره جیاوازهکاندا رووداو دهبیته، بهلکو له فیرکاری و توانا زانیاریی. ئەم فەرمییه بهرز دهکات بهرزکردنهوهی نازناوهکان و فەرمییهکان که فیرکاری دهکریته یان تۆمار دهکریته، و ناتوانیته ئەم نازناوهکان له رووداووهکاندا بهرز بکات.

فینلاند سیستمیکی فەرمیاندنی پیشکەش دەکات کە لەسەر فێرکاری کارا بەرز دەکات، کە لەسەر پشتیوانی کۆمەڵایەتی و پێداویستی بەرز دەکات. بەکاربردنی یاریی فەرمیاندنی و تیکنەلۆژیا بۆ پشتیوانی فەرمیاندن.

ئەم شیوێه یارمەتیدا بەرزکردنەوهی توانای بیرى کران بو خۆیندکاران.

3. گانا:

کانا شیوێه "فەرمیاندنی پرۆژە بنجین" لە فەرمیاندنی بیرکاری بەکار دەهێنێت، کە لەسەر خۆیندکاران پرۆژەکان دابنێت کە پێویست بە بەکاربردنی توانای بیرکاری لە کۆنترۆل کردن.

ئەم شیوێه یارمەتیدا توانای خۆیندکاران دە دات بۆ بەرزکردنی بیرکاری لە ژياندا بە روونی .

4. کۆریای باشور:

کۆریای باشور سەرچاوهی تاقیکردن و فەرمیاندنی نوێی بەرز دەکات. بەرزکردنەت بە شیوێه نووسینی ئاینی و فەرمیاندنی نووسینی نووسین. ئەنجامی زۆر باش بوو، کاتیک خۆیندکاران بەرزکردن لەم تاقیکردنەمکاندا.

ئەم ئە زوموانە ، نیشانە ری گرنگی داھینان لە ریگای وانه وتە وه ی بیرکاری وه ئە وه ش نیشانە دات چون دە بیته هوی باشکردنی دە ره نجامی فیرکردن بە شیوێه ی گشتی . (29) (السعید، نجلاء، 2020، ل 55)

۲-۲-۳ : پشکنینی ئەنجامەکان و بەرزکردنەوهکان لە ئیشکراوی خۆیندکاران

ئەنجامەکان کە لە فەرمی نازناوی و تاقیکردنەوهی سەرکەوتوو دەبێت زۆر گرننگ لە فیربوونی چۆنیەتی بەرزکردنەوهی بەرنامە فیرکاری و پروداو جیاوازمەکان لە سەر ئیشکراوی خۆیندکاران. دەتوانرێت بەرزکردنەوهکان بەرز بکەن بەلای خوارەوه:

1. بەرزکردنەوهی ئیشکراوی فیربوون: زۆرینەمی فەرمی نازناوی نیشانی دەدات کە بەرزکردنەوهی شیوێه فیربوونی نوێ و کارا بەرز دەکات بەرزکردنەوهی نەرەکان. بەکاربردنی شیوێه فیربوونی چالاک و پەڕه‌ندیدار لە پەڕه‌پیدانی تیگەپشتن و پاراستنی زانیاری پشتیوانی دەکات.

2. بەرزکردنەوهی هەولدان: کاتیک خۆیندکاران هە ست بکەن کە بە شیکن لە پرۆسە فیربوون، ئەو کاتە هەولدان بەرز دەبێت بەرزکردنەوهی بە شە پەڕه‌ندیدارە کان. تاقیکردنەوهی سەرکەوتوو نیشانی دەدات کە شیوێه چالاک و پرۆژە گشتی هاتوچۆی خۆیندکاران بەرز دەکات.

3. پشکنینی لیهاتویی وشارە زایی تایبەتی: بەشداربوونی لە فەرمی نازناوی و تاقیکردنەوهی کاریکی پشتیوانی دەکات لە پشکنینی لیهاتویی تایبەتی و بیرى رخنە گرایه، چالاک و کارکردنی گشتی. ئەم لیهاتویە زۆر گرننگ بۆ سەرکەوتنیان لە ژيانی کار.

4. بهرزکردنهوی باوه ری بهخود: له لایهن پشکنینی سهرکهوتوو له لایهن پرۆژه یان چالاکي فیربووندا، خویندکاران باوه ری زۆر بهرز دهیت له توانای خویان. ئهم بهرزکردنهوی ئیشکرای پوزیتیف له لایهن ئیشکرای فیربوون و شیوهی گشتیی کوردن.

5. پشکنینی پیشکهوتتی پوزه بیتیف له لایهن مامۆستایان: تاقیکردنهوی سهرکهوتوو پشتیوانی دهکات له لایهن پیشکهوتتی پوزه بیتیف له لایهن خویندکاران و مامۆستایان، که ئهمه بهرز دهکات بهرزکردنهوی جیاوازهکان. کاتیک خویندکاران هه ست بکهن که پشتیوانی و راهینان له لایهن مامۆستایانی خویان هه، ئهو کاته پشتیوانی دهکات له لایهن فیربوونی خویان. (30) (حسن، لیلی، 2018، ل 55)

3-2-3 : فیرکاریهکان له رووداوه سهرکهوتوووهکان

فهرمی نازناوی له بواره فیربوون و فهرمی نازناوی بهرز، بهرزکردنهوی سهرکهوتوو به شیوهیهکی زۆر فهرمی نازناوی دهبیت بهرزکردنهوی فیرکاریهکان که دهوانریت له داهاتوودا بهکاربیرن. ئهو فیرکارانهی سهرهکی:

1. گرنگی پلانی باش: پلانی پیشتر و بهرز بهرزبو ئیشکردن و پشکنینی وههولدان و رووداوهکان پیشکهوتتی زۆر گرنگن. فهرمی نازناوی سهرکهوتوو نیشانی دهکات که ههبوونی پلانی کردن پشتیوانی دهکات له لایهن نهجامهکان بهرز بکات.

2. پهوهندیاری و بهشاربوونی: پشتیوانی خویندکاران له پهوهندیاری چالاک له پرۆسهی فیربوون پشتیوانی دهکات له فیرکاری و تیگههستن. فهرمی نازناوی که لهسه فیربوونی چالاک بهرزکردنهوه، نهجامهکان پوزه بیتیف دههبن.

3. گۆرینی پبویستی تابهتی: پبویسته بهرنامه فیرکاری گۆرین بو پشتیوانی پبویستی ههموو خویندکاران. فهرمی نازناوی سهرکهوتوو نیشانی دهکات که گرنگی تابهتی فیربوون به شیوهی گروپ له لایهن خویندکاران.

4. پشکنینی به رده وام: گرنگی پشکنینی به رده وام بو نیشانی پشکنینی خویندکاران و دیاریکردنی ناچهکان که پبویسته بهرزکراين. فهرمی نازناوی سهرکهوتوو پشتیوانی دهکات له لایهن پشکنینی داوام بهرزکردنهوی ئیشکرای خویندکاران.

5. پشکنینی پهوهندیاری لهنیوان مامۆستایان و خویندکاران: دروستکردنی پهوهندیاری پوزیتیف لهنیوان مامۆستایان و خویندکاران پشتیوانی دهکات له لایهن دروستکردنی بهرزکردنهوی جیاوازی فیربوون. فهرمی نازناوی سهرکهوتوو نیشانی دهکات که پشتیوانی له لایهن کارکردنی گشتی بهرزکردنهوی ئیشکرای خویندکاران. (31) (محمد، ساره، 2019، ل 50).

4 بهشی: چوارهم:

له کۆتایی ئهم بابتهدا، زانیاریهکان نیشانی دهکات که رووداوه سهرکهوتوووهکان له بواره فیربوون و فهرمی نازناوی بهرز پهههینیاری فیرکاریهکی باش و گونجاو دهکهن. پلانی باش، پشتیوانی له پهوهندیاری و بهشاربوونی چالاک، گۆرینی پبویستی خویندکاران، بهرزکردنهوی پشکنینی به رده وام و دروستکردنی پهوهندیاری پوزه بیتیف لهنیوان مامۆستایان و خویندکاران ههموو یان فاکته رهکانن که پشتیوانی دهکهن له بهرزکردنهوهی نهجامهکان.

4-1 دهه نهجامهکان:

1. پلانی باش بنچینهی سه رکهوتنی ئامانجی فیربوونه.
2. بهشداربوونی چالاک پشتیوانی دهکات له تاقیکردنهوهی فیرکاری.
3. گۆرینی پێویستی خویندکاران له فهرمی نازناوی بهرز دابین دهکات.
4. پشکنینی به رده وام یارمهتیده ره بو دیاریکردنی ههژماری تایبهتی.
5. پهیوهندیاری پوزه یتیف لهئیوان ماموستایان و خویندکاران بهرزکردنهوهی ئیشکراوی فیربوون دروست دهکات.

۴-۲: راسپاردهکان:

1. پێویسته پلانی فیربوونی روون و دیاریکراو دروستبکریت .
2. پشتیوانی له شیوهی فیربوونی چالاک و بهشداربوونی کاریگهر بکریت .
3. بهرنامه فیرکاری تایبهت بکات بو پشتیوانی پێویستی ههموو خویندکاران.
4. پشکنینی داوام بکریت بو بهرزکردنهوهی چونه تی و جۆریه تی فیرکاری.
5. پشتیوانی له لایهن کارکردنی گشتی لهئیوان ماموستایان و خویندکاران بهرزکردنهوهی ئیشکراوی فیربوون.

سه رچاوه کان

- [1] البلوشي، سليم (2019) صياغة الموقف: الخلفية والأنشطة، المجلة الدولية لصياغة الموقف.
- [2] الحربي، نورة (2021) أثر ثقافة الطلاب على التدريس، المجلة العربية للعلوم الثقافية،
- [3] الجهني، سارة (2021) أثر القيادة الرسمية على التنمية المهنية للطلاب، المجلة العربية للقيادة الرسمية،
- [4] الجهني، مريم (2021) أثر التكوين المهني على بناء القدرات العلمية، المجلة الدولية للتكوين المهني .
- [5] الزهراني، سعد (2020) أشكال الصياغة الجديدة، المجلة العربية للصياغة الجديدة.
- [6] الزهراني، كمال (2022) اختبار كفاءة برامج التطبيع العالية للمعلمين، المجلة العربية للتطبيع .
- [7] السعيد، عادل (2020) سبل توصيل احتياجات الطلاب، المجلة الدولية للرسملة.
- [8] السعيد، نجلاء (2020) التواصل الجهدى والتواصل العلمى، مجلة الاختبارات الرسمية.
- [9] السعيدى، هالة (2020) أثر الرسمية الجديدة على التعليم، المجلة الدولية للرسمية الجديدة، .
- [10] الشمري، فاطمة (2021) استخدام ألعاب التشكيل في فصول التشكيل، المجلة العربية لعلوم التشكيل، .
- [11] العتيبي، عائشة (2022) دور الأسرة في دعم التنشئة الرسمية، المجلة السعودية للأسرة.

- [12] العسیري، سامي (2022) استخدام التكنولوجيا الجديدة في نظام الرسمية، المجلة الدولية للرسملة والتكنولوجيا.
- [13] العلي، أحمد (2020) أثر أشكال التشكيل الجديدة على تواصل الطلاب، فعاليات كردية للتشكيل. [14] العمري، طارق (2019) أثر الرسمية على تعلم الطلاب، المجلة الدولية للرسمية والرسمية الجديدة .
- [15] الفهمي، حمدي (2019) نماذج للتربية الخاصة، المجلة الدولية للتربية الخاصة .
- [16] القحطاني، ميساء (2022) أهمية الرسملة المستقبلية، المجلة العربية للرسملة المستقبلية .
- [17] القحطاني، يوسف (2021) صياغة الأفعال في أبواب الصياغة، مجلة الصياغة .
- [18] حسن، ليلي (2018) تأثير التشكيل المشترك على الكفاءة العلمية، مجلة علوم التشكيل.
- [19] عبدالله، رنا (2019) أهمية إرسال المعلومات في عملية الرسمية، المجلة العربية للتجريب العلمي.
- [20] لاسيري، سامي (2022) استخدام التقنيات الجديدة في نظام الرسمية، المجلة الدولية للرسملة والتكنولوجيا.
- [21] محمد، سارة (2019) دور التكنولوجيا في تعزيز الرسمية، مجلة الرسمية والتكنولوجيا .

انماط تعزيز مهارات الرياضيات (دراسة نظرية)

الملخص

تتناول هذه الدراسة أهمية الرياضيات كعلم أساسي في حياتنا اليومية، حيث تلعب دورًا حيويًا في مختلف المجالات العلمية والفنية. يُعتبر الرياضيات أكثر من مجرد مجموعة من الأرقام والمعادلات؛ بل هو لغة عالمية تُستخدم في مختلف أنواع الارتقاءات، بدءًا من العلوم الطبيعية والهندسة، وصولاً إلى الفنون. يعاني العديد من الطلاب من صعوبات في تعلم الرياضيات، مما يؤثر سلبيًا على ثقتهم بأنفسهم وقدرتهم على الأداء الأكاديمي. لذلك، يهدف هذا البحث إلى استكشاف طرق وأساليب جديدة لتعليم الرياضيات بشكل فعال، وتعزيز التفكير النقدي وحل المشكلات لدى الطلاب.

قام الباحثون بإجراء دراسة شاملة حول أساليب تدريس الرياضيات المستخدمة في المدارس، مع التركيز على الأساليب الحديثة والابتكارية. تم تحليل تجارب الطلاب وآرائهم حول الطرق التعليمية المختلفة، بالإضافة إلى تقييم فعالية هذه الأساليب في تحسين مستوى الفهم والأداء. تم استخدام استبيانات ومقابلات مع المعلمين والطلاب لجمع البيانات اللازمة.

أظهرت النتائج أن وجود خطة تعليمية محكمة يُعتبر أساس النجاح في تحقيق أهداف التعلم. كما أظهرت أن المشاركة الفعالة للطلاب في الأنشطة التعليمية تعزز من تجربتهم في تعلم الرياضيات. ساعدت الأساليب الجديدة في تغيير توقعات الطلاب تجاه الرياضيات، مما أدى إلى تحسين أدائهم. أكدت النتائج أيضًا على أهمية التقييم المستمر كوسيلة لتحديد احتياجات الطلاب الخاصة وتقديم الدعم المناسب. وأظهرت الدراسة وجود علاقة إيجابية بين المعلمين والطلاب، مما ساهم في تعزيز بيئة تعليمية داعمة ومشجعة. تؤكد نتائج هذا البحث على ضرورة تطوير أساليب تدريس الرياضيات لتلبية احتياجات الطلاب وتعزيز ثقتهم بأنفسهم، مما يساهم في تحسين أدائهم الأكاديمي ويعزز من مكانة الرياضيات كعلم أساسي في التعليم.

الكلمات المفتاحية: تعليم الرياضيات، أساليب تدريس مبتكرة، تعزيز التفكير النقدي.

Math skill enhancement patterns

(Theoretical research)

Abstract:

This study addresses the importance of mathematics as a fundamental science in our daily lives, where it plays a vital role in various scientific and artistic fields. Mathematics is considered more than just a collection of numbers and equations; it is a universal language used in various forms of advancement, from natural sciences and engineering to the arts. Many students struggle with learning mathematics, which negatively impacts their self-confidence and academic performance. Therefore, this research aims to explore new methods and approaches for effectively teaching mathematics and enhancing critical thinking and problem-solving skills among students.

Researchers conducted a comprehensive study on the methods of teaching mathematics used in schools, focusing on modern and innovative techniques. They analyzed students' experiences and opinions regarding different educational approaches, in addition to evaluating the effectiveness of these methods in improving understanding and performance levels. Surveys and interviews with teachers and students were used to gather the necessary data.

The results showed that having a well-structured educational plan is fundamental to achieving learning objectives. It also demonstrated that active student participation in educational activities enhances their experience in learning mathematics. The new approaches helped change students'

expectations towards mathematics, leading to improved performance. The results also emphasized the importance of continuous assessment as a means to identify students' specific needs and provide appropriate support. The study revealed a positive relationship between teachers and students, contributing to a supportive and encouraging educational environment.

The findings of this research confirm the necessity of developing teaching methods in mathematics to meet students' needs and enhance their self-confidence, thereby improving their academic performance and reinforcing the status of mathematics as a fundamental science in education

Keyword: Mathematics Education, Innovative Teaching Methods, Enhancing Critical Thinking,